

The Herd
at the
Watering
Hole
A WIJ
SLin May
TEEL Saeed E

11.05.2025 – 24.08.2025

Buitenplaats Kasteel Wijnre opent het nieuwe seizoen in 2025 met twee solotentoonstellingen: *The Herd at the Watering Hole* van **Lin May Saeed**, en *Il y avait un Jardin* van **Gladys Zeevaarders**. In beide tentoonstellingen staat aandacht voor de meer-dan-menselijke levende wereld centraal: bij Saeed is dat de wereld van de dieren, voor de tentoonstelling van Zeevaarders is de flora van de buitenplaats geduldig onder de loop genomen.

The Herd at the Watering Hole is de eerste tentoonstelling van het werk van **Lin May Saeed** (DE, 1973-2023) in Nederland. De tentoonstelling brengt circa twintig werken bij elkaar van de kunstenaar, die een samenhangend overzicht van haar oeuvre bieden. *The Herd at the Watering Hole* past binnen de ambitie van buitenplaats Kasteel Wijnre om kunstenaars van internationaal belang te presenteren die in Nederland tot dusver onderbelicht zijn gebleven, en wier praktijk een belangrijke bijdrage levert aan het actuele discours op het snijvlak van kunst en ecologie. Eerder was werk van Saeed (de bronzen sculptuur *Mulde/Hollow* uit 2019) onderdeel van de groepstentoonstelling *Spark Birds & the Loneliness of Species* die in 2023 op de buitenplaats plaatsvond.

Saeed gaf in haar kunstenaarschap uitdrukking aan haar levenslange engagement met de rechten van dieren. Hoofdzakelijk actief als beeldhouwer, schiep ze in een volstrekt unieke beeldtaal een fantasievol universum vol soevereine dierfiguren die weggelopen lijken uit fabels en mythen. Naast verwijzingen naar de vroege dierenafbeeldingen in Neolithische kunst, zit Saeeds beeldtaal vol referenties aan de klassieke Griekse beeldhouwkunst en de bas-reliëfs van het oude Egypte en de Mesopotamische culturen. Deze antieke inspiratiebronnen worden in haar werk verwerkt in een syn-

Introduction

EN

Kasteel Wijnre estate opens its 2025 season with two solo exhibitions: *The Herd at the Watering Hole* by **Lin May Saeed** and *Il y avait un Jardin* by **Gladys Zeevaarders**. Both exhibitions focus on the more-than-human world. In Saeed's work, this is the world of animals while Zeevaarders' exhibition patiently examines the flora of the estate.

The Herd at the Watering Hole is the first exhibition of the work of **Lin May Saeed** (DE, 1973-2023) in the Netherlands. It brings together around twenty works that provide a compelling overview of her artistic practice. This exhibition also reflects Kasteel Wijnre estate's mission to feature internationally significant artists who have remained largely under the radar in the Netherlands, and whose work contributes meaningfully to the ongoing conversation between art and ecology. Saeed's work, including the 2019 bronze sculpture *Mulde/Hollow*, was also part of the group exhibition *Spark Birds & the Loneliness of Species*, held at the estate in 2023.

Saeed's artistic practice, which primarily focused on sculpture, expressed her lifelong commitment to animal rights. She developed a unique visual language and created a fantastical universe filled with sovereign animal figures that seem to have stepped out of fables and myths. Besides references to early animal depictions in Neolithic art, Saeed's imagery is rich with allusions to classical Greek sculpture, as well as the bas-reliefs of ancient Egyptian and Mesopotamian cultures. These ancient influences stand in stark contrast to her use of polystyrene, a synthetic material that symbolises modernity, technology, and 'progress'. Set in and around the Hedge House, the exhibition offers an overview of Saeed's work and highlights the sculp-

thetisch materiaal dat juist symbool staat voor moderniteit, technologie en 'voortgang': piepschuim. De tentoonstelling in en om het Hedge House presenteert een doorsnede van haar oeuvre, met een focus op de kern van haar praktijk: sculpturen en reliëfs waarin solidariteit tussen mens en dier tot uitdrukking komt. Het werk van de kunstenaar presenteert een wereld van hoop en optimisme, waarin dieren gelijkwaardig zijn aan de mens en volop persoonlijkheid en agency hebben. Zowel kritisch als empathisch (en humoristisch!) laat Saeed op een zachte manier nieuw licht schijnen op onze complexe relatie met dieren. Voor Saeed is de superieure houding van de mens ten opzichte van de natuur een hoogmoedige vergissing, en zouden we er beter aan doen om de levende wereld, in het bijzonder die van de dieren, met meer aandacht en empathie te benaderen.

De titel *The Herd at the Watering Hole* verwijst naar het Gilgamesh-epos, dat voor de kunstenaar een inspiratiebron was. Het schilderij *Enkidu* (2007), waarmee de tentoonstelling opent, is een directe verwijzing naar de scène uit Gilgamesh die voor haar zo betekenisvol was: ze illustreert het moment waarop de mens zich van de dieren ging differentiëren – en daarmee symbolisch de kiem voor wat we nu het antropoceen noemen werd gelegd.

De tentoonstelling komt tot stand met medewerking van de Estate of Lin May Saeed in Frankfurt. Speciale dank gaat uit naar Jacky Strenz, die namens de Estate alle medewerking heeft verleend om deze tentoonstelling te kunnen samenstellen.

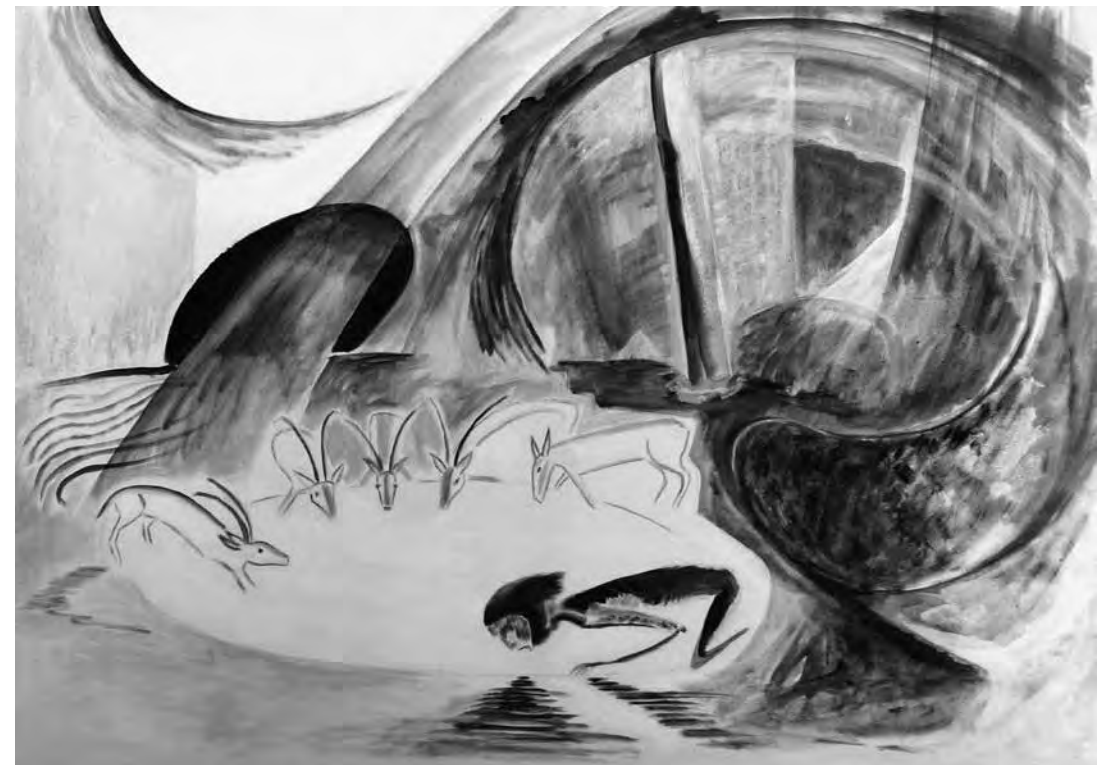
Gelijktijdig met de tentoonstelling van Lin May Saeed wordt in het Koets-huis *Il y avait un Jardin* gepresenteerd, een solotentoonstelling met nieuw werk van de in Zuid-Limburg wonende en werkende kunstenaar **Gladys Zeevaarders** (Kerkrade, 1993). Zeevaarders viel de afgelopen jaren op met

tures and reliefs, central to her practice, that express solidarity between humans and animals. Her work presents a world of hope and optimism in which animals are equal to humans and have personalities and agency of their own. She combines criticism and empathy, with a touch of humour, to gently shed new light on our complex relationship with animals. Saeed saw humankind's superior attitude toward nature as misguided and believed we would be better off approaching the living world, particularly the world of animals, with more attention and empathy.

The title *The Herd at the Watering Hole* draws on the Epic of Gilgamesh, a key inspiration for the artist. The painting *Enkidu* (2007), which begins the exhibition, directly alludes to a scene from the epic that holds significant meaning for Saeed. It depicts the moment when humans began to distinguish themselves from animals, symbolically marking the genesis of what we now call the Anthropocene.

The exhibition has been organised with the support of the Estate of Lin May Saeed in Frankfurt. Special thanks go out to Jacky Strenz, who on behalf of the Estate generously collaborated to realise this exhibition.

Gladys Zeevaarders (NL, 1993), who lives and works in South Limburg, is presenting *Il y avait un Jardin*, a solo exhibition featuring new work in the Coach House. In recent years, Zeevaarders has gained attention for work that has evolved from a precise and sensitive drawing practice (often in the form of a collective process) towards an attentive exploration, which takes shape in various media, of the visual structures of the natural world. For *Il y avait un Jardin*, her process focused on patient fieldwork. For a year, the artist regularly spent time at Kasteel Wijlre estate, allowing herself to be

Enkidu, 2007
Acrylverf op doek · Acrylic paint on canvas
70 × 100 × 3 cm
Foto: Jens Heine

werk dat zich ontwikkelde vanuit een precieze, sensitieve praktijk van tekenen (lange tijd in de vorm van een collectief proces) richting een aandachtig onderzoek naar de visuele structuren van de natuurlijke wereld, dat in verschillende media vorm krijgt. De kern van haar werkproces voor *Il y avait un Jardin* werd gevormd door geduldig veldwerk: een jaar lang bracht de kunstenaar op regelmatige basis tijd door in en om de buitenplaats, waar ze zich liet leiden door wat er in de natuur voor haar voeten kwam, en spontaan aan haar openbaarde.

Geduld en aandacht zijn voor Zeevaarders in dit proces cruciale ingrediënten. Op zeker niveau is haar werk het resultaat van het verschil tussen 'kijken' en 'zien': voor het laatste is een bepaald soort zintuiglijke ontvankelijkheid nodig die samenhangt met een ongestoord engagement met de wereld om ons heen. Het is deze ontvankelijkheid die in *Il y avait un Jardin* heeft geleid tot de vaak onverwachte visuele pracht van minutieuze details in planten, bloemen en schimmels. De tentoonstelling in het Koetshuis brengt verschillende nieuwe series werk bij elkaar: riso-prints, textielwerken en een archief-systeem rond kleurextracties uit de natuur.

Xander Karskens
directeur en curator buitenplaats Kasteel Wijlre

Op zondag 18 mei 2025 wordt in Wijlre onder de titel *Animal Horizons* een Expert Session georganiseerd. Dit verdiepende publieke programma wordt gepresenteerd in samenwerking met het Goethe Instituut (Amsterdam) en de Jan van Eyck Academie (Maastricht). Met internationale sprekers wordt ingezoomd op het werk van Lin May Saeed en thema's als *interspecies* solidariteit, dierenrechten en alternatieve mens-dierverhoudingen. Houd onze nieuwsbrief en website in de gaten voor het definitieve programma en tickets.

guided by whatever appeared in nature and revealed itself spontaneously.

Patience and attention are crucial elements in Zeevaarders' approach. Her work hinges on the distinction between 'looking' and 'seeing.' The latter requires an undisturbed engagement with the world around us, and it is this sensory receptiveness that has led to the often unexpected visual beauty in *Il y avait un Jardin*, where intricate details of plants, flowers, and fungi are revealed. The exhibition at the Coach House brings together several new series of work, including risograph prints, textile works, and an archival system based on colour extractions from nature.

Xander Karskens
director and curator, Kasteel Wijlre estate

On Sunday 18 May 2025, we will hold an expert session, *Animal Horizons*, where international speakers delve into the work of Lin May Saeed and topics such as *interspecies* solidarity, animal rights, and alternative human-animal relationships. The event at Kasteel Wijlre is organised in collaboration with the Goethe Institute in Amsterdam and the Jan van Eyck Academy in Maastricht. Keep an eye on our newsletter and website

Lin May Saeed — The Herd at the Watering Hole

Lin May Saeed
The Herd at the Watering Hole

Hedge House

Lin May Saeed
The Herd at the Watering Hole

Hollow/Mulde, 2019
Brons · Bronze cast, 15 × 62 × 98 cm
Foto · Photo: Lin May Saeed

Seven Sleepers, 2020
Beeldengroep met zeven figuren · Sculpture group with 7 figures
Polystyreen, acrylverf, staal, jute, stof, papier, planten, glas, water, katoenen koord, hout, karton · Polystyrene, acrylic paint, steel, jute, fabric, paper, plants, glass, water, cotton cord, wood, cardboard
Beeldengroep (figuren) · Sculpture group (figures): 114 × 400 × 100 cm
Foto · Photo: The Clark Art Institute Williamstown

Lin May Saeed — The Herd at the Watering Hole

Hallo daar, hoe leven jullie?

De studio waar Lin May Saeed werkte, deelde ze met twee konijnen. Terwijl Saeed uit piepschuim reliëfs sneed die ze beschilderde of een poort in elkaar laste met daarop een verbeelding van dieren die bevrijd worden uit hun kooien, hupsten de konijnen om haar heen vrij rond. Met resten piepschuim die op de grond vielen en andere materialen die ze in de studio vonden, maakten de konijnen nesten voor zichzelf. Soms maakte Saeed ook een werk speciaal voor hen. En één keer hebben ze met z'n drieën een kunstwerk gemaakt toen de konijnen een nog ongebruikt stuk piepschuim hadden uitgehold. Saeed besloot die te gebruiken als mal en goot het in brons. *Mulde/Hollow* is meteen het enige abstracte werk uit haar oeuvre en bleek ook goed te werken als waterbak voor vogels.

Het is een klein maar veelzeggend inkijkje in het leven van de Duitse kunstenaar Lin May Saeed, die in 2023 op 50-jarige leeftijd overleed. Dieren speelden een grote en ook vanzelfsprekende rol in haar werk en leven. Ze zag zichzelf niet als activist, nam niet deel aan de dierenbevrijdingsacties van vrienden bij slachthuizen, maar maakte wel activistische kunst. In piepschuim, brons en metaal verbeeldt ze scènes van verbroedering tussen mensen en dieren waarvoor ze put uit mythologische en religieuze verhalen, uit onder meer de Koran en het Gilgamesj-epos. Dieren die waarschijnlijk nooit eerder een plek in een museum hebben gekregen, behalve als zoölogisch studieobject, worden bij haar geëerd en op een voetstuk gehesen. Haar sculpturen lijken zowel totems, goden als gewone levende wezens – individuen die op gelijke hoogte staan als de bezoeker. Saeed zag haar werken niet als objecten maar als subjecten: individuele karakters met agency.

Hedge House

Hello to you all, how do you live?

Lin May Saeed shared her studio with two rabbits. While she cut reliefs from polystyrene, which she then painted, or assembled into a 'gate' depicting animals set free from cages, the rabbits hopped freely around her. They made themselves nests from polystyrene scraps that fell to the floor, as well as other materials they found in the studio. Sometimes, Saeed created works specifically for them. On one occasion, the three of them collaborated when the rabbits hollowed out an unused piece of polystyrene. Saeed used it as a mould and cast it in bronze. *Mulde/Hollow* is the only abstract work in her oeuvre, and it also worked well as a birdbath.

This offers a small but significant glimpse into the life of German artist Lin May Saeed, who died in 2023 at the age of 50. Animals played a central and natural role in both her work and life. Though she did not consider herself an activist or take part in her friends' animal liberation protests at abattoirs, she did create activist art. Using polystyrene, bronze, and metal, she depicted scenes in which humans and animals fraternise, drawing inspiration from mythological and religious texts, such as the Qur'an and the Epic of Gilgamesh. The animals she portrayed, which are rarely displayed in museums except as zoological specimens, are honoured and exalted in her art. Her sculptures appear as totems, gods, and ordinary living beings, all standing on equal footing with the visitor. Saeed saw her works not as objects but as subjects and individual characters with their own agency. Art was her way of contributing to a world where humans and animals coexist in solidarity, rather than one oppressing the other.

Kunst was haar manier om bij te dragen aan een wereld waarin mens en dier in solidariteit samenleven in plaats van dat de een de ander gevangenhoudt en misbruikt.

Het is daarom ook logisch dat de konijnen in haar studio niet uit een dierenwinkel komen maar zijn gered van de slacht. En ook al zag Saeed de konijnen dagelijks, ze komen nauwelijks voor in haar werk want ze ogen volgens haar 'te perfect, te Disney-achtig'. De dieren die haar kunst bevolken zijn vaak niet de dieren die we als gezelschapsdier houden en vertroetelen, maar juist de dieren die onzichtbaar zijn. Bijvoorbeeld omdat hun leefgebied ver verwijderd is van dat van mensen, zoals in het geval van de miereneter of de pangolin, of omdat mensen ze hebben opgesloten in laboratoria of industriële veehouderijen voor het gebruik van hun vlees, hun melk, hun eieren. Ze maakte ook beelden van mythologische of hybride wezens. Welk dier het ook is, met haar kenmerkende empathie verbeeldde Saeed ze als soevereine wezens.

Geweld tegen dieren is een terugkerend thema in Saeeds werk maar in plaats van die gewelddadige momenten te esthetiseren kiest ze juist vaak voor het verbeelden van de bevrijding, zoals in een zogenaamd 'silhouet'-werk uit 2014. Nadat dierenactivisten de ketens hebben verbroken schieten koeien, een schaap, een kreeft en een gans hun vrijheid tegemoet. Andere werken tonen de samenleving die uit die bevrijding kan ontstaan. Opmerkelijk is dat haar thematiek nauwelijks veranderde door de jaren heen, zoals Jochen Lempert, kunstenaar en bevriend met Saeed opmerkte. Vanaf het begin van haar kunstenaarschap maakte Saeed sculpturen van dieren. In 2001 studeerde ze al af met een wolvensculptuur: een piepschuimen versie van de Capitoline Wolf in 'zo groot als een kamervullende grotinstallatie'. Ook haar materiaalgebruik is consistent. Saeed werkte vooral in piepschuim.

It makes sense that the rabbits in her studio were not from a pet shop but rescued from slaughter. Yet, despite seeing them daily, Saeed rarely included them in her work, finding them 'too perfect, too Disney-like'. The animals in her art are usually not those we keep and pamper but rather those that remain unseen. Some, such as anteaters and pangolins, live far from human habitats while others are confined in laboratories or factory farms and used for their meat, milk, or eggs. Saeed also created sculptures of mythological and hybrid creatures, but whatever the animal, she always depicted them with her characteristic empathy, presenting them as sovereign beings.

Violence against animals was a recurring theme in Saeed's work, but instead of aestheticising these moments, she often focused on their liberation. This is evident in a 2014 work from her Silhouette series, in which animal activists unshackle a sheep, a lobster, a goose, and several cows, who then rush towards their newfound freedom. Other works imagine the society that could emerge after such liberation. Remarkably, as artist and friend Jochen Lempert observed, her subject matter remained largely unchanged over the years. From the start of her artistic career, Saeed created sculptures of animals. Her exam piece in 2001 featured a massive polystyrene sculpture of the Capitoline Wolf in a cave installation that filled an entire room. Her choice of materials was equally consistent. She worked predominantly with polystyrene, describing it as a textbook example of a material that 'really shouldn't exist'. She was drawn to the sustainability of reusing such material, and its lightness allowed her to work on a large scale singlehandedly.

Lin May Saeed — The Herd at the Watering Hole

Hedge House

Dach der Welt / The Liberation of Animals from their Cages X, 2010
Polystyreen, acrylverf, polyesterwol · Polystyrene, acrylic paint, polyester wool
Figuren · Figures: 100 × 140 × 38 cm
Foto · Photo: Jens Heine

Yahya, 2016
Grafietpolystyreen, staal, acrylverf, jute · Graphite polystyrene,
steel, acrylic paint, jute
Figuur · Figure: 59 × 170 × 28 cm
Foto · Photo: A. Maniscalco

Ze noemde het zelf een schoolvoorbeeld van een materiaal dat ‘eigenlijk niet zou moeten bestaan’. De duurzaamheid van het hergebruiken van een dergelijk materiaal sprak Saeed aan en ook de lichtheid van het materiaal, want die stelde haar in staat om ook in haar eentje op grote schaal te werken.

Piepschuim is een eigenwijs en weerbarstig materiaal. Het verpulvert gauw en het is lastig om er details in aan te brengen. De beeldtaal van Saeed heeft daardoor soms iets ruws, wat haar werk een dromerige, naïeve kwaliteit geeft. Het past goed bij de utopische toekomsten die ze verbeeldde, een voorstelling die misschien zelfs pas door toekomstige generaties op de juiste waarde worden geschat. Saeed zei daar zelf over: ‘Dat piepschuim onvergankelijk is maakt het bruikbaar voor mijn werk, waarvan ik hoop dat het mij overleeft.’

Hoewel het Saeed steeds weer werd afgeraden om haar kunst te wijden aan mens-dierrelaties, omdat het haar kunstenaarscarrière zou schaden, is ze daar nooit mee gestopt. Haar grote gevoel voor rechtvaardigheid, haar vastberadenheid en natuurlijk haar liefde voor dieren dreef haar voort. Ze is niet de eerste kunstenaar die zich liet inspireren door dieren. Sommige van de allereerste menselijke kunstenaars schilderden ook al dieren. Op de prehistorische grottschilderingen van Lascaux bijvoorbeeld is de megafauna van die tijd groots en met veel aandacht voor beweging en detail geschilderd terwijl de enkele afgebeelde mensen onhandige stokjes zijn.

De grotten waren niet enkel prehistorische ateliers, ze waren ook bijzonder geschikt om voedsel en gereedschap in op te slaan – in zekere zin vergelijkbaar met hoe piepschuim hedendaagse goederen beschermt op hun lange intercontinentale tochten van fabriek naar consument. Ook werkte de grot

Polystyrene is a stubborn and difficult material that crumbles easily and is resistant to fine details. Consequently, Saeed’s visual language often has a roughness, lending it a dreamy, naïve quality that suits the utopian futures she envisioned, futures that may only be properly appreciated by future generations. As Saeed herself put it, ‘The fact that polystyrene is imperishable makes it useful for my work, which I hope will outlive me.’

Though Saeed was often advised against devoting her art to the connection between humans and animals, as it would harm her artistic career, she continued to pursue this subject. Her deep sense of justice, determination, and, of course, her love for animals drove her forward. She was not the first artist to be inspired by animals; some of the earliest human artists also depicted them. The prehistoric cave paintings at Lascaux, for example, show the era’s megafauna, captured with great attention to movement and detail. In contrast, the few humans depicted are drawn like clumsy stick figures.

Not only were the caves prehistoric workshops, but they were also particularly well-suited for storing food and tools, much like how polystyrene protects contemporary goods on their long intercontinental journeys from supplier to consumer. The cave also functioned as a well-climatised museum depot. It preserved the drawings inside the caves for millennia, whereas the painted surfaces outside, upon which prehistoric humans likely also created depictions, have long since disappeared.

Polystyrene takes about 500 years to decompose, and Saeed used it in her reliefs to depict animals that may not survive into the future due to the human-caused climate crisis. By the time the material finally breaks down,

als een goed geklimatiseerd museumdepot. Het conserveerde de tekeningen in de grotten vele millennia, terwijl de beschilderde oppervlakken buiten de grotten, waar de prehistorische mens waarschijnlijk ook schilderde, allang zijn verdwenen.

Piepschuim doet er met gemak 500 jaar over om te vergaan. Op haar reliëfs van piepschuim verbeeldt Saeed veel dieren die zeer waarschijnlijk zullen zijn uitgestorven – een gevolg van de huidige door de mens veroorzaakte klimaatcrisis – als de piepschuimen drager van het werk nog steeds niet is vergaan. Net zoals we op de prehistorische grottschilderingen van Lascaux nu nog de prehistorische dieren kunnen zien die al millennia zijn uitgestorven, zullen toekomstige generaties mogelijk enkel leren over het bestaan van de giraffe of panter via de sculpturen en reliëfs van Saeed.

De Amerikaanse schrijver Barbara Ehrenreich oppert in een essay dat de prehistorische mens de megafauna uit die tijd zo eerbiedig afbeeldde omdat die goed begreep wat de eigen positie was: ‘Onze voorouders namen een lage plek in de voedselketen in, althans vergeleken met de megafauna, maar tegelijkertijd waren zij in staat om te begrijpen en te verbeelden hoe laag die plek was. Zij wisten dat ze vlees waren, en zij leken ook te weten dat ze vlees waren – vlees dat kon denken.’ Natuurlijk was het vanuit de eigen veiligheid belangrijk te begrijpen dat je niet alleen jager bent maar ook prooi en om, zoals Ehrenreich schrijft, na te denken over of de kudde bizonen zou halthouden bij een waterplek of dat er leeuwen zouden kunnen opduiken. Maar zouden de prehistorische mensen los daarvan niet ook gewoon nieuwsgierig zijn geweest naar de dieren die om hen heen leefden? Misschien zelfs betoverd? In dat geval zou de grondhouding van de kunstenaars van Lascaux dicht bij de empathie van Saeed liggen. Hun beider werk ademt ontzag en respect voor de ander die je niet volledig kan doorgronden maar wel kunt eren.

these creatures could already be extinct. Just as the Lascaux cave paintings preserve images of prehistoric animals that vanished millennia ago, future generations may come to know giraffes and leopards only through Saeed’s sculptures and reliefs.

In her essay *The Humanoid Stain*, the American writer Barbara Ehrenreich suggests that prehistoric humans portrayed the megafauna of the time with such reverence because they understood their place in the food chain. She writes, ‘Our ancestors occupied a lowly spot in the food chain, at least compared to the megafauna, but at the same time they were capable of understanding and depicting how lowly it was. They knew they were meat, and they also seemed to know that they knew they were meat – meat that could think.’ For their own survival, it was crucial to recognise that they were not only hunters but also prey, and as Ehrenreich notes, to consider whether a herd of bison would stop at a watering hole or if lions might appear. Yet, beyond these practical concerns, might our prehistoric ancestors also have been simply curious about the animals around them? Perhaps even enchanted by them? If so, the Lascaux artists’ underlying ethos may not be so different from Saeed’s empathy. Their work conveys awe and respect for an other that one cannot fully comprehend but can still honour.

For centuries, Western thought regarded humankind as the pinnacle of evolution, a position that supposedly gave us the right to take the lives of other animals. Virtually all animals, except humans, were seen as mute, deaf, and lacking feelings, thoughts, and consciousness, so it was reasoned that we could do with them as we pleased. Not only is this belief now obsolete, but the idea that those different from us can be tortured and imprisoned is also deeply objectionable. Furthermore, it has been shown that animals can feel,

The Liberation of Animals from their Cages XVI, 2014
Cardboard, transparent paper, wood, fluorescent lights
280 × 626 × 50 cm
Foto · Photo: Eric Tschernow

Lange tijd is in de westerse traditie de mens beschouwd als het summum van de evolutie, een positie waardoor we aanspraak zouden mogen maken op de levens van andere dieren. Dieren (nagenoeg alle dieren behalve de mens) werden gezien als stom, doof, wezens zonder gevoelens, gedachten of bewustzijn en daarom, was de gedachte, kon je ermee doen wat je wilde. Die gedachte is achterhaald. Los van het feit dat de veronderstelling dat iemand die anders is dan jij om die reden gemarteld en opgesloten mag worden verwerpelijk is, blijken dieren wel degelijk te voelen, te spreken en te denken.

Filosoof en schrijver Eva Meijer schrijft over recent wetenschappelijk onderzoek naar de talen en culturen van dieren en onderzoekt de filosofische vragen die daaruit voortvloeien, zoals de rechtspositie van dieren, in verschillende boeken. In *Dierentalen* (2015) verhaalt Meijer bijvoorbeeld over de taal van honingbijen. Met heel precieze dansjes vertellen ze soortgenoten waar ze wat voor voedsel kunnen vinden en beschrijven ze in detail mogelijke locaties voor een nieuw nest. Meijer beschrijft de liedjes van mannelijke vleermuizen als grammatica: 'Die liedjes hebben wel vaste elementen en patronen, maar ieder mannetje gebruikt eigen lettergrepen en klanken (piepen/tsjilpen, trillers en gezoem).' Veel zangvogels maken ieder jaar nieuwe liedjes of veranderen oude, zoals de staalvink. Meijer: 'Dat kan soms wel acht jaar duren, terwijl het beestje maar anderhalf jaar oud wordt. Hier is dus duidelijk sprake van cultuur die wordt doorgegeven.' Ook de prieevogel doet aan cultuur. Mannelijke prieevogels maken prieeftjes, kleine altaartjes om vrouwelijke soortgenoten te imponeren en beschilderen daarvoor onder andere steentjes met bessensap.

communicate, and think.

The philosopher and writer Eva Meijer explores recent scientific research on animal languages and cultures, as well as the philosophical questions these findings raise, such as the legal status of animals. In her 2016 book *Animal Languages*, she discusses how honeybees communicate through precise dances that tell their colony where to find food or describe potential nest sites in detail. Meijer describes the songs of male bats as grammar: 'These songs do have fixed elements and certain patterns, but every male uses his own syllables and sounds, such as squeaks, chirps, trills and hums.' Many songbirds create new songs each year or modify old ones, such as the village indigobird, a species of finch. Meijer notes, 'This shift can sometimes take eight years, even though the birds themselves only live for eighteen months, so this is clearly a case of cultural transmission.' Bowerbirds also exhibit cultural behaviour. To attract mates, males construct small intricate

Bijzonder aan het werk van Lin May Saeed is dat ze deze cultuuruitingen van dieren op een heel vanzelfsprekende manier weergeeft. Het reliëf *The Liberation of the Animals III*, 2008 toont een musicerend gezelschap. Te midden van een regenboog en een gigantisch snaarinstrument maken een giraffe, een olifant, een aap, nog een aap (of een prehistorische menselijke voorouder?) en een mens samen muziek. Deze utopische voorstelling toont wat er allemaal mogelijk zou kunnen zijn als je geduldig en zonder vooroordelen naar andere dieren kijkt en leert begrijpen hoe zij zichzelf uitdrukken. Wie weet wat voor manieren er dan gevonden kunnen worden om de kloof tussen de soorten te verkleinen. Of om samen kunst te maken.

Zoë Dankert

bowers and even paint stones with berry juice.

What is striking about Lin May Saeed's work is how naturally she portrays these cultural expressions of animals. The 2008 relief *The Liberation of the Animals III* shows a musical troupe. Amid a rainbow and a giant stringed instrument, a giraffe, an elephant, an ape, another ape (or a prehistoric human ancestor?), and a human make music together. This utopian scene imagines what could be possible if we observe other animals patiently and without prejudice and learn to understand how they express themselves. Who knows what ways might then emerge to bridge the gap between species – or to make art together.

Zoë Dankert

The Liberation of Animals from their Cages III, 2008
Polystyrene, acrylic paint, wood, polyester wool
70 x 100 x 32 cm
Foto · Photo: Jens Heine

Hallo daar, hoe leven jullie?

Konijnen:

*Wij leven in kleine groepen, zonder vaste partners. Bouwen
wijdvertakte tunnelsystemen waarin onze jongen naakt en
blind ter wereld komen. We planten ons ook voort in gevan-
genschap.*

Haas:

*Ik leef alleen. Slaap in een ondiep hol. Mijn jongen komen
met vacht en open ogen ter wereld. Ik ben nog nooit gedo-
mesticeerd geweest.*

Mensen:

*Weten het nog niet helemaal. Tot we erachter komen voeren
we oorlog.*

Hello to you all, how do you live?

Rabbits:

*We live in small groups, without fixed partners. We build
sprawling tunnel systems where our young are born naked and
blind. We also reproduce in captivity.*

Hare:

*I live alone. I sleep in a shallow burrow. My young are born with
fur and open eyes. I have never been domesticated.*

Humans:

*We're still not entirely sure. Until we can figure this out, we
shall wage war.*

Voetnoot:

De titel van dit essay is ontleend uit een vraag uit een fabel die Lin May Saeed
begin jaren 2000 schreef.

Bronnen:

Barbara Ehrenreich, 'Hier zijn wij, wezens zoals jullie', De Groene Amsterdam-
mer, 2019 (vertaald door Menno Grootveld)

Biborka Beres, 'Coexistence of Cultures and Species: An Interview with Lin May
Saeed, Part I and II', Artists and Climate Change, 5 & 8 februari 2021

Eva Meijer, 'Dierentalen', ISVWUitgevers, 2015

Fahim Amir, Melanie Bujok, Lorenzo Giusti, and Jochen Lempert, 'A Thousand
Other Worlds Exist: Lin May Saeed. Fahim Amir, Melanie Bujok, Lorenzo Giusti,
and Jochen Lempert in conversation', Mousse Magazine, 3 april 2024
Lin May Saeed, 'Arrival of the Animals', Yale University Press, 2020
Osman Can Yerebakan, 'Speaking Beyond Language: Lin May Saeed Interview-
wed', BOMB Magazine, 11 februari 2021

Footnote:

The title of this essay is taken from a question in a fable Lin May Saeed wrote in the
early 2000s.

Sources:

Barbara Ehrenreich, 'Hier zijn wij, wezens zoals jullie' (Originally published as 'The
Humanoid Stain' on thebaffler.com), De Groene Amsterdammer, 2019, translated by
Menno Grootveld

Biborka Beres, 'Coexistence of Cultures and Species: An Interview with Lin May
Saeed, Part I and II', 'Artists and Climate Change', 5 and 8 February 2021

Eva Meijer, 'Dierentalen' (Animal Languages), ISVW Uitgevers, 2016

Fahim Amir, Melanie Bujok, Lorenzo Giusti, and Jochen Lempert, 'A Thousand
Other Worlds Exist: Lin May Saeed. Fahim Amir, Melanie Bujok, Lorenzo Giusti, and
Jochen Lempert in conversation', Mousse Magazine, 3 April 2024
Lin May Saeed, 'Arrival of the Animals', Yale University Press, 2020
Osman Can Yerebakan, 'Speaking Beyond Language: Lin May Saeed Interviewed',
BOMB Magazine, 11 February 2021

Curator
Xander Karskens

Projectleider · *Project manager*
Lisa Alzer, Manon Berns

Tekst · *Text*
Manon Berns
Zoë Dankert
Xander Karskens

Vertaling · *Translation*
JLC Coburn

Ontwerp · *Design*
Remco van Bladel / Studio for Graphic Design
and Typography

Druk en lithografie · *Printing and lithography*
De Raddraaier SSP, Amsterdam

Tentoonstellingsopbouw · *Exhibition installation*
Roel Knapppstein, Bo Oudendijk, Emanuel Riksen,
Carmen Vollebergh

Met dank aan · *With thanks to*
Patrons and Friend Circle en alle vrijwilligers van
buitenplaats Kasteel Wijlre · *and all volunteers of*
Kasteel Wijlre estate

Buitenplaats Kasteel Wijlre ontvangt structurele
subsidie van het Mondriaan Fonds, de Provincie
Limburg en Gemeente Gulpen-Wittem. Het
Elisabeth Strouven Fonds is eigenaar van
landgoed Kasteel Wijlre en draagt zorg voor
het onderhoud. Stichting buitenplaats Kasteel
Wijlre is verantwoordelijk voor de exploitatie, de
culturele programmering van tentoonstellingen
en projecten en het onderhoud van de Tuin ·
*Kasteel Wijlre estate receives a structural sub-
sidy from the Mondriaan Fund, the Province of
Limburg and the Municipality of Gulpen-Wittem.
The Elisabeth Strouven Fund is owner of Kasteel
Wijlre estate and is responsible for its mainte-
nance. The Kasteel Wijlre Estate Foundation
is responsible for the exploitation, the cultural
programming of exhibitions and projects and the
maintenance of the Garden*

De tentoonstelling van Lin May Saeed is tot
stand gekomen in nauwe samenwerking met de
Estate of Lin May Saeed / Jacky Strenz (Frank-
furt) · *The exhibition of Lin May Saeed has been
realised in close collaboration with the Estate of
Lin May Saeed / Jacky Strenz (Frankfurt).*

Courtesy voor alle werken in de tentoonstelling:
Lin May Saeed Estate; Jacky Strenz, Frankfurt/
Main © Lin May Saeed Estate · *Courtesy for all
works in the exhibition: Lin May Saeed Estate;
Jacky Strenz, Frankfurt/Main © Lin May Saeed
Estate*

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

het
cultuurfonds

